

Vybrané kapitoly ze sociologie 9

PHDR. HANA PAZLAROVÁ, PH.D.

Sociální skupina

Život jednotlivců se odehrává především v sociálních skupinách

Skupiny vznikají na základě společných zájmů

Významným znakem sociální skupiny je *sociální integrace*

Sociální integrace

Vnitřně integrované skupiny spojují zájmy členů = zájmové skupiny

Vs. statistické, tzv. sumativní skupiny

Při naplňování skupinových zájmů vzniká *skupinová identita* = „MY“

Proces identifikace se skupinou = riziko ztráty vlastní identity, vzdání se individuální odpovědnosti ve prospěch skupinové závislosti

Nástroje posilování skupinové identity

Symboly – oblek, předmět, logo, melodie, úprava vlasů, obličej, zdobení těla...

Symbol plní funkci pokud se zapojí všichni aktéři a symboly jsou záměrně využívány .

Rituální jednání – opakované jednání, jemuž je připisován zvláštní význam, přináší účastníkům uspokojení přestože nemusí plnit konkrétní cíle.

Skupinová kultura

Soubor všeho, co členové skupiny při interakcích vytvářejí.

Skupinová kultura vytváří jedinečnou a neopakovatelnou *skupinovou atmosféru*.

Pluralita sociálních skupin

Ve společnosti vedle sebe existuje množství sociálních skupin.

Mezi skupinami vznikají *meziskupinové vztahy* – pozitivní, indiferentní, negativní.

Každý aktér je členem několika sociálních skupin – *pluralita skupinového členství*

Široká nabídka členství ve skupinách je historicky poměrně nový fenomén.

Typologie sociálních skupin

Existuje řada kritérií:

Času

Členství

Interakce

Struktury

Velikosti

Významu

Kritérium času

Poměrně subjektivní dělení

Trvalá sociální skupiny – trvání v čase po většinu života

Dočasná sociální skupina – omezení v čase např. splněním úkolu

Situační sociální skupina – trvání je dáno délkou trvání konkrétní situace

Kritérium členství

Dobrovolné – na základě svobodného rozhodnutí

Povinné – aktér o něm svobodně nerozhoduje

Faktické – zdánlivě svobodné, fakticky omezená možnost rozhodování

Kritérium interakce

Otevřená sociální skupiny – otevřená pro vstup i výstup členů i pro volné přelévání myšlenek a idejí

Uzavřená sociální skupina – pevné, nepropustné hranice skupiny, překážky pro vstup i výstup, uzavřenost vůči idejím zvenčí

Kritérium struktury

Formální struktura – formální pozice i vztahy

Neformální struktura – dána osobními neformálními vztahy

Obvykle koexistují ve skupině obě struktury

Vyvážení formálních a neformálních struktur vytváří a udržuje příznivou skupinovou atmosféru

Kritérium velikosti

Malá sociální skupina – obvykle 2-20 členů

Velká sociální skupina – nejméně desítky nebo stovky členů

Kritérium významu

Primární sociální skupina - nejdůležitější pro aktéra

Sekundární sociální skupina – není pro aktéra životně důležitá

Referenční sociální skupina – aktér se s ní identifikuje bez ohledu na členství

Znaky primární sociální skupiny

Face to face vztahy

Relativně malý počet členů

Relativní stálost v čase

Důvěrnost vztahů mezi členy

Členství není účelové, není nástrojem dosahování cílů